

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ

Republika e Maqedonisë
AVOKATI I POPULLIT

O M B U D S M A N
Republic of Macedonia

Народниот правобранител - Национален превентивен механизам (НПМ) на **16.10.2014 година** спроведе последователна посета на Затвор Прилеп. НПМ ја спроведе посетата придружуван од надворешни соработници од Здружението на форензичари од Институтот за судска медицина, врз основ на претходно склучен Меморандум за соработка.

Оваа посета следи по редовната посета која НПМ ја спроведе во затворот Прилеп на 01.10.2012 година за што изготви посебен извештај со соодветни констатации и препораки кои беа доставени до управата на Затвор Прилеп и до Управата за извршување на санкции при Министерството за правда на Република Македонија. Целта на последователната посета е следење над спроведувањето на препораките од посебниот извештај на НПМ од 2012 година и идентификување на ризици заради спречување на тортура или друг вид на сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување.

НПМ спроведе таргетирана посета која се фокусираше на неколку негативни констатации од посебниот извештај од 01.10.2012 година и проверка над спроведувањето на дадените препораки за подобрување на состојбите и елиминирање на недостатоците и ризиците кои би можеле да доведат до тортура или друго сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување.

При последователната посета НПМ тимот спроведе разговор со поголем број на осудени лица во сите одделенија, при што односот на секторот за обезбедување беше оценет како коректен, и најголем број на осудени и притворени лица беа задоволни од односот на службата за обезбедување, како и од секторот за ресоцијализација и директорот на Установата.

Состојбата со продуктивни активности и работен ангажман на лицата од затвореното одделение, како и притворските лица е непроменета. Од увидот во неколку простории во притворското одделение се утврди дека истите простории се делумно реновирани (истите беа бојадисани), во креветите беа ставени нови душеци, притворените лица користат своја постелнина, истата делува чисто и уредно. Притворените лица беа задоволни од храната што ја добиваат од затворот.

При последователната посета во приемното одделение НПМ констатираше дека вратите на просториите сеуште се оштетени, што може да доведат до недоволно затоплување на собите во текот на зимскиот период. Од увидот во една соба беше утврдено дека во истата има поставено една маса со ТВ апарат. Во приемното одделение имаше сместени лица префрлени од КПД Идризово, и едно новопримено осудено лице. НПМ уште еднаш искажува загриженост за можноста за ширење на криминогена инфекција. Новоприменото лице истакна дека при приемот било навремено прегледано од лекар, а лекарскиот преглед бил извршен во присуство на

службено лице од секторот за обезбедување. Во делот на здравствената заштита и храната лицата од овој оддел немаа поплаки.

Беше констатирано дека просторијата за адвокати и посети со семејствата е целосно реновирана. Од истата просторија веќе беа тргнати шкафчињата во кои службените лица ги чуваа своите работи, и истата се користи исклучиво за посети со адвокати и семејствата. Истотака отстранети се металните решетки, а просторијата е адаптирана на начин што е поставен ѕид во кој има отвори за комуникација на лицата лишени од слобода со нивните семејства или адвокатот.

НПМ при последователната посета утврди дека нема промени во однос на служењето и конзумирањето на храната, поточно притворените лица и понатаму храната ја конзумираат во просториите во кои ноќеваат и во кои истовремено ги извршуваат хигиенските и физиолошките потреби.

Во затворот нема вработено лекар, односно лекарот кој бил претходно вработен заминал во друга здравствена институција на крајот од септември оваа година, а медицинска сестра не е вработена.

Во амбулантата има само биро и медицински кревет каде се вршат прегледите, како и посебен елемент во кој се чува здравствената документација на осудените лица, но истиот се состои само од полици. Сеуште е под знак прашање доверливоста на податоците кои здравствените картони ги содржаат, од причина што во амбулантата нема заклучен дел каде би можеле истите да се чуваат.

За време на последователната посета НПМ утврди дека затворот води евиденција за преставки и книга за жалби и поплаки на осудените лица. НПМ спроведе увид во двете книги при што утврди дека истите уредно се водат. Истотака Книгата за дисциплински казни уредно се води, за месец октомври има 3 дисциплински казни –упатување во самица, секоја страница од книгата е испечатена и потпишана од директорот на Затворот. Во истата евиденција не беше приметено користење на коректор.

Во затворот Прилеп сеуште не се спроведува образовниот процес кој согласно ЗИС треба да биде организиран од страна на Министерството за образование и наука. Ова се потврди и при последователната посета, бидејќи ниту во затворот, ниту надвор од него се остварува образовниот процес. НПМ укажува и понатаму дека образованието е еден од најважните чинители за успешна ресоцијализација пропишани во Законот за извршување на санкциите. Во затвор Прилеп во моментот на посетата имаше тројца осудени лица кои немаа завршено основно образование.

Заклучок на посетата е дека дадените препораки во најголем дел се спроведени, еден дел се делумно спроведени, но остануваат и дел неспроведени, кои се условени со финансиски импликации. Истовремено дел од препораките се веќе во надлежност на Министерството за здравство, односно здравствената заштита со последните законски измени е во надлежност на јавните здравствени установи.

Како резултат на реализираната последователна посета Националниот превентивен механизам подготви извештај во кој ги констатираше состојбите и даде соодветни препораки упатени до Управата за извршување на санкции и до КПУ Затворот Прилеп.